

Nếu Thủ tướng Shinzo Abe muốn tạo cú hích cho đất nước của ông, ông sẽ cần phải cứu lấy chương trình kinh tế "Abenomic" mang thương hiệu của chính mình.

Khi đến công diễn Thủ tướng Shinzo Abe với những người nữ trợ thủ của chi nhánh thủ phủ Tokyo của Tomo-No-Kai, một hội phụ nữ, và họ sẽ nhanh chóng cầu nhau. Mọi thứ nằm hàng tuần, các thành viên của hội này gặp gỡ tại một văn phòng báo bản với những chiếc bàn và giá sách gỗ để chào hỏi cho nhau và nghe thuật toán gia – bao gồm việc quản lý tài chính gia đình, một trách nhiệm văn phòng cho là của nhiều phụ nữ đã kết hôn ở Nhật Bản. Trong những cuốn sách cái được gửi kèm kèm theo của hội, họ tập trung ghi lại mọi động viên chi tiêu vào mọi túi gạo, vé xem phim, hóa đơn y tế, đồ chơi trẻ em và áo sơ mi mới.

Họ phân rạn rằng từ khi Abe lên nắm quyền vào 2 năm trước, việc quy định toán các khoản thu chi trong gia đình của họ đã trở nên khó hơn rất nhiều. Các loại giá cả và thuế đã tăng lên, trong khi đó thu nhập hộ gia đình của họ không tăng. Michiko Wakamatsu, 71 tuổi, lấy làm phiền muộn rằng hóa đơn tạp phẩm hàng tuần của bà đã tăng thêm hơn 8 USD – khoảng 20% - một khoản chi phí phụ trội mà bà và chồng bà, là những người hưu trí, khó có thể không ngừng chi trả. Noriko Oka, một bà nữ trợ 46 tuổi có công làm quản lý một nhà hàng, nói rằng bà đã buộc phải mua ít thịt bò hơn và tìm mua hàng giảm giá để không vượt quá ngân sách hơn cho của bà. Một phụ nữ 67 tuổi tên là Sumiko Okabe nói: “Nếu có bất cứ điều gì tốt đẹp khi Abe lên nắm quyền thì chúng tôi không nhìn thấy nó”.

Đó không phải là điều mà Thủ tướng muốn nghe. Khi Đảng Dân chủ Tự do (LDP) của ông nhanh chóng giành quyền lực trong một chiến thắng vang dội vào năm 2012, Abe đã hứa sẽ dứt khoát phá vỡ những xiềng xích trói buộc nền kinh tế tăng trưởng hùng mạnh của Nhật Bản trong 2 thập kỷ. Kế hoạch hành động gồm 3 mũi của ông - kích thích của ngân hàng trung ương, chi tiêu chính phủ và các cải cách mang tính cải tạo được đưa ra, được biết đến bằng tên gọi chung là Abenomics – đã được nhiều nhà kinh tế học ca ngợi. Chủ nhân của giải Nobel Paul Krugman đã viết trên tờ New York Times: “Nhật Bản, đất nước đã mở đầu kinh tế đình đốn, cũng có thể cùng với sự giúp đỡ cho toàn bộ chúng ta thấy con đường thoát ra”.

Tuy nhiên, hiện giờ, Nhật Bản dường như lại thất bại một lần nữa. Nền kinh tế của nước này đã rơi trở lại tình trạng suy thoái trong quý III, lần thứ 4 kể từ năm 2008. Tổng lái công suất ảm. Izumi Devalier, một nhà kinh tế tại ngân hàng HSBC, đã dự đoán rằng GDP vào cuối tháng 11 xuống 0,3% vào năm 2014 và 0,6% vào năm 2015, lưu ý rằng thành tích kém của Nhật Bản “gây ra những mối quan ngại của bên ngoài về sự thành công của Abenomics”. Kenneth Courtis, cựu phó chủ tịch của ngân hàng Goldman Sachs châu Á, đã phát biểu một cách súc tích hơn: “Mọi việc những người làm công nhân đang Nhật Bản, Abenomics đã trở thành Abegeddon (trên chiến trường của cùng cùng Abe)”.

Hiện giờ Abe đang trả giá về mặt chính trị. Vào ngày 18/11/2014, đối mặt với tỷ lệ ủng hộ dạt dào 50% - mức thấp nhất kể từ khi ông nhậm chức – Abe đã kêu gọi các cuộc bầu cử sớm, chỉ ngay giữa nhiệm kỳ 4 năm của ông. Abenomics đang đổ vỡ đả ra đả bở phiêu. Ông đã nói vào ngày 21/11: “Thông qua chiến dịch vận động tranh cử này, tôi mong muốn hỏi dân chúng xem liệu chính sách kinh tế của chúng ta là sai lầm hay đúng đắn”. Ông hy vọng rằng một cuộc bầu cử phiêu tấp nhiệm của dân chúng sẽ thổi luồng sinh khí mới vào những sáng kiến đang trả nên kém mạnh mẽ của ông.

Ông sẽ còn sẽ thúc đẩy. Cho đến nay, lý do chính Abe vận chuyển chuyển hướng Nhật Bản là thất bại của ông trong việc đưa ra cái mà các nhà hoạch định chính sách gọi là “mũi tên thép ba” của Abenomics: các biện pháp mang tính cố hữu. Những biện pháp này bao gồm tỷ lệ giảm bớt thói quen tiêu hành chính đến việc mở cửa các thị trường được bảo hộ - tất cả nhằm giảm bớt tính kinh doanh, khuyến khích đầu tư, thúc đẩy sản xuất và khuyến khích tăng trưởng. Nhiệm vụ trong số những biện pháp này sẽ gây đau đớn và không được lòng dân, vì thế Abe sẽ còn đến tất cả sức mạnh chính trị mà ông có thể tập trung được để thúc đẩy chúng thông qua cơ quan lập pháp, được gọi là Nghị viện.

Ánh thực ngời khng l

Câu chuyện về tình trạng tê liệt chính trị và một nền kinh tế yếu kém của Nhật Bản tất cả đều quá quen thuộc, những mặt nước Nhật thất bại sẽ khiến cho tất cả chúng ta phải lo lắng. Giữa sự phấn khích về mặt Trung Quốc đang trải dậy, chúng ta thường quên rằng Nhật Bản vẫn đang là nền kinh tế lớn thép ba thế giới và quê hương của những ngời khng l ngành công nghiệp như Toyota, Honda và Sony. Điệu diển ra tại Tokyo xôn xao khắp thế giới. Kim Schoenholtz, giám đốc Trung tâm Kinh tế và Kinh doanh Toàn cầu tại Trường Kinh doanh Stern của Đại học New York nói: “Một nước Nhật Bản khỏe mạnh tất cho Mỹ và tất cho nền kinh tế thế giới”.

Ó là lý do tại sao nhiều nhà kinh tế học và doanh nhân đã rớt hào hứng về Abenomics. Cùng thì, một nhà lãnh đạo Nhật Bản đáng nhẽ đã sẵn lòng làm điều cần thiết để phục hồi nền kinh tế. Bộ Abe thúc giục, Haruhiko Kuroda, Thống đốc Ngân hàng Nhật Bản (BOJ), đã bắt tay vào thực hiện một chương trình kích thích được gọi là nới lỏng định lượng (QE), làm tràn ngập nền kinh tế bằng tiền mặt để phá vỡ sự giảm phát mang tính xói mòn mà đã kìm chế chi tiêu và đầu tư.

Mặc dù chịu gánh nặng bội mặt số thâm hụt ngân sách đáng buồn và khoản nợ của chính phủ lên đến 240% GDP, lạm phát trong thị trường công nghiệp hóa, Chính phủ của Abe đã tăng chi tiêu. Thị trường cũng đã cam kết sẽ có thêm nhiều phụ nữ hơn gia nhập lực lượng lao động, bãi bỏ quy định ngành công nghiệp và tự do hóa khu vực nông nghiệp bằng hơn chi và không hiệu quả. Ông đã bước vào các cuộc đàm phán để tham gia Hiệp định tự do thương mại Thái Bình Dương (TPP), một hiệp định thương mại tự do được thúc đẩy bởi Nhà Trắng mà số mặt của Nhật Bản rộng hơn cho số cạnh tranh toàn cầu. Schoenholz nói: "Tôi không nhìn thấy một chiến lược tốt hơn để phục hồi Nhật Bản".

Những người lợi ích của Abenomics chưa bao giờ hoàn toàn tại đường Main Street. Toshiaki Funakubo, Giám đốc điều hành Công ty Showa Seisakusho đặt tại Tokyo, công ty sản xuất các phụ tùng máy và các vật liệu khác cho các tập đoàn, nói rằng ông đã không nhìn thấy công ty máy nào kể từ khi bắt đầu chương trình Abenomics. Ông phàn nàn rằng tình hình tài chính của công ty giảm 40 người của ông - đã thua lỗ trước khi Abe nhậm chức - đã trải qua tình trạng căng thẳng hơn. QE đã gây suy yếu đồng yên, làm cho các chi phí tăng lên vì giá hàng hóa nhập khẩu cao hơn. Theo Funakubo, Abenomics "chỉ đang che đậy những vết thương, nhưng không chữa trị các vấn đề cốt lõi". Với kế hoạch QE đẩy giá cổ phiếu lên của BOJ, thậm chí khi tỉ lệ lạm phát không tăng, hệ gia đình trung bình của Nhật Bản có thể ít được khuyến khích chi tiêu hơn, gây sức ép cho tăng lạm phát. Abe đã thêm vào gánh nặng này vào tháng 4 khi mà, chịu khuất phục trước những thất vọng về kho bạc trung ương của chính phủ, ông đã thúc đẩy một sự gia tăng trong thuế tiêu dùng. Mặc dù đây là sự gia tăng nhẹ - từ 5% lên 8% - nó đã làm giảm chi tiêu của người tiêu dùng. Nhà kinh tế học Courtis tính toán rằng vào cuối năm 2015, khi được điều chỉnh vì những chi phí máy này, Abenomics sẽ cắt giảm hơn 9% thu nhập của một người làm công nhân lương.

Một số người ủng hộ Abenomics tin rằng khoản thu này đã không đúng lúc, được áp dụng chỉ khi chương trình này đang bắt đầu cho thấy những kết quả. Những người khác lo ngại rằng tài chính quốc gia của Nhật Bản cũng tương đương với Abe không có sự lựa chọn nào ngoài việc bắt đầu sự sụp đổ của chúng. Vào ngày 1/12, Moody's đã hạ bậc chỉ số tín dụng quốc gia của Nhật Bản, nói rằng "sẽ không chắc chắn tăng thêm về khả năng đạt được các mục tiêu cắt giảm thâm hụt tài khóa". Takatoshi Ito, một giáo sư tại Viện Nghiên cứu Quốc gia và Nghiên cứu chính sách của Tokyo và một trong những nhà kinh tế học được kính trọng nhất của Nhật Bản, nói: "Số thất bại của Abenomics đang ngày càng nhiều hơn và rõ ràng khi nào. Chúng ta đang tiến tới cuối cùng".

Yuji Kano đang trải qua tình hình bất lợi này. Là một người quản lý của hàng trò

chị đi ăn tại Topboy ở quận Kamata của Tokyo, Kano nói rằng doanh số đã giảm 30% trong năm nay, nhưng của hàng phải cho người việc 3 trong số 7 nhân viên của nó. Các khách hàng của ông lo lắng về khả năng chi trả các nhu yếu phẩm, như thực phẩm và chăm sóc sức khỏe đến nỗi không muốn chi phí tiền bạc vào các trò chơi, và những người mua hàng có xu hướng tìm kiếm những mặt hàng rẻ nhất trên các giá hàng. Kano, 33 tuổi, nói: “Rất nhiều người đã từ bỏ việc mua sắm. Tôi không thể nhìn thấy bất cứ lợi ích nào từ Abenomics”.

Miếng ghép bất thiêu

Nhóm cố gắng sửa chữa thất bại, Abenomics đã được đặt vào tình trạng quá sức. Kuroda đến tại BOJ đã thông báo hai tháng 10 rằng ngân hàng trung ương sẽ mở rộng chương trình QE và đã có quy mô rất lớn để ngân hàng Nhật Bản trở lại vào giảm phát. Vào tháng 11/2014, Abe đã quyết định hoãn một đợt tăng thuế tiêu dùng, ban đầu được lên kế hoạch vào năm 2015, nhằm xoa dịu sự ép buộc với các hộ gia đình. Tuy nhiên đó là điều dễ dàng. Mặc dù rất nhiều tiền mặt đang lưu thông tại Nhật Bản, các doanh nhân, công nhân công nhân, hiện không đầu tư và tiêu dùng nó. Các thực sự của Abenomics, Thủ tướng phải làm điều gì đó khó khăn hơn: cải cách sâu hơn và nhanh hơn mà sẽ tạo ra các công việc mới và đẩy nhanh tăng trưởng. Mọi tên tuổi phải trúng đích.

Abe đã chậm chạp trong việc hoàn thành những cam kết về cải cách của ông. Vào tháng 6/2013, ông đã thông báo một chương trình nhằm tạo ra các vùng được biết trong đó chính phủ sẽ thí nghiệm các thủ tục tăng thuế do hơn, ít bất đầu tư thất bại. Chương trình này, những điều này sẽ bao gồm mở rộng một số hạn chế với các bác sĩ ngoài đời sống sẽ dễ dàng hơn cho họ hành nghề trong đợt này, hay nói chung các quy định về xây dựng nhằm mở rộng nhà tiếp thêm sinh lực cho khu vực xây dựng. Gần 18 tháng sau đó, chỉ 2 trong số 6 vùng được lựa chọn đã khởi động, và ngay cả những vùng đó cũng chỉ nằm trong các giai đoạn thực hiện ban đầu. Các cuộc đàm phán để thông qua TPP đã ngừng lại do sự kháng cự của Abe với việc mở cửa khu vực nông nghiệp được bảo hộ quá mức của Nhật Bản. Một số sự thay đổi mang tính quyết định những nỗ lực của chính phủ có vẻ như không được đưa ra theo lộ trình, như việc cho phép nhiều người nhập khẩu gạo bù lại cho trợ giúp về kinh tế của một bộ phận dân chúng đang già đi. Schoenholtz đến từ Tạp chí Kinh doanh Stern nói: “Chúng tôi rất xa vời mà chúng ta nên có một”.

Koichi Hamada, một nhà kinh tế học tại Đại học Yale và là cố vấn được biết của Abe, tin rằng Thủ tướng có ý định hành động một cách tích cực hơn về cải cách sau các

cuộc bầu cử. Hamada nói rằng Abe có một “đầu óc rất quy quyết để theo đuổi các thành phần quan trọng của một tên tuổi”. Một số nhà phân tích vẫn duy trì hy vọng rằng cùng với việc các cuộc bầu cử bất chấp hàng, Abe sẽ bỏ gan thúc giục sự thay đổi công nhận. Theo lời Gerald Curtis, một chuyên gia về chính trị Nhật Bản tại Đại học Columbia của Thành phố New York, Abe “đã đồng ý với quan điểm rằng ông thực sự phải tập trung vào các cải cách kinh tế này, rằng không hoàn thành được bất cứ việc gì và không có cách nào để vận động quyên nhu Abenomics không thành công”.

Những người khác đã mất lòng tin vào Abe. Bất chấp việc có được đa số lớn trong Nghị viện suốt 2 năm qua, Abe đã thất bại rất ít thôi, và những người chỉ trích sự rằng ông thiếu ý chí chính trị để vượt qua sự kháng cự đối với cải cách, ngay cả bên trong đảng của chính ông. Theo Seki Obata, một giáo sư tài chính tại Trường Kinh doanh Keio ở Tokyo, các nhà hoạch định chính sách của Abe “không muốn tiến hành cải cách. Họ chỉ muốn con đường dễ dàng”. Cũng có một quan ngại rằng Abe sẽ ưu tiên các khía cạnh khác, gây tranh cãi trong những tình hình chính sách của ông: đó là một vai trò của quân đội Nhật Bản và vạch ra một chương trình nghị sự theo đường lối dân tộc chủ nghĩa. Điều đó có thể khiến ông miễn cưỡng dùng hết vận lượng chính trị hiếm hoi vào các chính sách kinh tế gây tranh cãi. Kingston đến từ Đại học Temple nói: “Abenomics giống một danh thiếp” hơn đối với Abe. “Nó không phải là một sự nghiệp huy hoàng”.

Tuy nhiên Abe tốt hơn nên khiến người lạ nghiệp huy hoàng đó bùng cháy. Theo Ito đến từ Viện Đại học Quốc gia: “Chỉ cần một tăng trưởng là hy vọng duy nhất. Nếu một tên tuổi không có hiệu quả trong 2 năm tới, chúng ta sẽ khinh bỉ”. Và khi đó những bà nội trợ tíu tít kiêu của Nhật sẽ có nhu cầu đi mua hàng để cầu nhau.

Theo “[Time](#)”

Hàng Trà (gt)